

Hüüru arengukava 2021–2027

Sisukord

1. Sissejuhatus	2
2. Hüüru piirkonna üldine kirjeldus ja asukoht	3
2.1. Hüüru kogukonna tugevused	4
2.2. Arenguvajadused	10
3. Hüüru küla visioon	14
4. Eesmärgid ja tegevuskava	15
4.2. Ühtehoidev kogukond	15
4.2. Kogukonnakeskuse arendamine	17
4.3. Kogukonnaettevõtlus ja teenused	18
4.4. Laste- ja noortetegevus	19
4.5. Taristu arendamine	21
5. Arengukava elluviimine ja täitmise jälgimine	23

1. Sissejuhatus

Arengukava on jätk Hüüru piirkonna arengukava eelmisele perioodile 2016–2021. Arengukava eelmise perioodi üks suuremaid täidetud eesmärke on kogukonnahooneks täielikult renoveeritud Hüüru mõisahoone. Arengukava eelmisel perioodil saavutati palju eesmärke, nüüd on aeg uusi seada. Arengukava koostamise algatas Hüüru Külaseltsi aktiiv ja selle koostamisse on kaasatud kõiki kogukonnaliikmeid, et võimalikult paljude piirkonna elanike hääl jõuaks ühiselt arusaadavate eesmärkide seadmisel ja arenguvajaduste kaardistamisel ühisel kokkuleppel toimiva arengukava koostamiseni. Arengukava ei ole staatiline dokument, vaid on vajadusel ajas täiendatav ja paindlik tööriist, mis aitab kogukonnal parima elukeskkonna nimel oma vajadusi ja unistusi täita.

Arengukava koostamise protsessi toetas Kodanikuühiskonna Sihtkapitali vabaihenduste arenguhüpet ettevalmistavas 2021. aasta taotlusvoorus rahuldatud MTÜ Hüüru Külaseltsi projektitaotlus „MTÜ Hüüru Külaseltsi arengukava koostamine aastateks 2021–2027“. Toetussumma projekti läbiviimiseks on 2185 € ja projekti tähtaeg 01.04–31.07.2021.

Arengukava protsessi juhtis ekspert Eha Paas koos Tartu Ülikooli kogukonna juhtimise ja heaolu õppekava magistrantide Kristel Veeberi ja Kairi Piller-Petroviga.

2. Hüüru piirkonna üldine kirjeldus ja asukoht

Hüüru piirkonda (ca 1200 elanikku) kuuluvad Hüüru, Kiia, Püha ja Vatsla küla. Piirkonna eripära on paiknemine Tallinna–Keila maantee ääres ja Väana jõe kallastel. Ajalooliselt on Hüüru küla kuulunud Harku valla alla, mille mõju on tunda kohati tänaseni. Piirkonda mõjutab oluliselt ka Tallinna lähedus ja tegu on kasvava piirkonnaga.

Piirkonna keskuseks on enam kui 470 elanikuga Hüüru küla, mis on ka teenuskeskuseks ja määratletud Saue valla arengukava järgi I asumitasandina vallas. Vatsla ja Kiia kuuluvad elanike arvult II asumitasandi hulka. Piirkonna tuntumad objektid on Hüüru mõis ja Hüüru veski.¹

Ajalooline taust. Arheoloogiliste leidude põhjal ulatub sinne asustus rauaaega – I sajandisse m.a.j. Esimene kirjalik teade Hüüru küla kohta on pärit Taani hindamisraamatust 1241. aastast, kus on andmed 10 talu kohta. Hüüru veskit on mainitud 1557. aastal seoses üleminekuga Tallinna komtuuri valdusesse.

Hüüru mõisast on teateid juba 1371. aastast. Praegune mõisahooned on ehitatud 19. sajandi II poolel. Kuni 1920. aasta riigistamiseni tegutses mõis erinevate omanike valduses põhiliselt karjamõisana.

Aastatel 1925–1973 tegutsesid mõisas kool ja raamatukogu, mis on tegev tänaseni.

1816. aasta talurahvaseadusega loodi vallad ning Hüüru küla kuulus Harku valla alla. 1970. aastal elas külas 189 inimest, külas tegutsesid külanõukogu, Harku haigla, apteek, sidejaoskond, algkool ja raamatukogu. 1977. aastast kuulub Hüüru küla Saue valla alla. 1987. aastal oli Hüüru külas 208 elanikku.²

Enne Hüüru mõisahooned renoveerimist tegutses hoones alates 2014. aastast Konstantin Pätsi muuseum, kuid tänaseks on selle tegevus siin lõppenud.

---

¹ Saue valla arengukava https://www.riigiteataja.ee/aktiivisa/4110/9201/8008/Lisa_1_Saue%20valla%20arengukava.pdf

² Ivi Tomingase ettekanne 2001. aastal küla juubeliüritusel <http://www.huuru.ee/ajalugu/>

Joonis 1. Väljavõte Saue valla külade joonisest valla veebilehelt (12.04.2016 <http://sauevald.kovtp.ee/uldinfo>)

Elanikkond

1.05.2021 seisuga on piirkonna elanike arv külade kaupa järgmine: Hüüru 485, Kiia 215, Püha 128 ja Vatsla 375 elanikku.

2.1. Hüüru kogukonna tugevused

Saue valla 2014. aasta uuringust lähtuva soovitusliku külaliikumise ja kohaliku elu edendamise juhendi kohaselt on Hüüru küla, lähtuvalt elanike arvust, arvatud esmatasandi tõmbekeskuseks. Kokku on jaotuses kolm tasandit, millest kõrgeim on esmatasandi tõmbekeskus, mis peab pakkuma mitmekesiseid teenuseid. Suurt rolli teenuste pakkumise korraldamisel Hüüru külas näeb Saue vald Hüüru Külaseltsil. Saue valla arengukavas 2018–2030 hinnatakse Hüüru mõisa väga suure arengupotentsiaaliga küla- ja kultuurielu keskuseks.

Külavanem

Saue vallas kehtib külavanema statuut, mille kohaselt on külavanem külaelanike ning nende ühiste huvide esindaja. Külavanem juhendub oma tegevuses küla ühistest seisukohtadest ja valla arengukavast, riigi ja kohaliku omavalitsuse õigusaktidest. Statuudi kohaselt lähtub külavanem olukordades, kus tegevus ei ole määratletud olemasolevate seadustega, üldinimlikest seisukohtadest ja inimõigustest. Määratud on külavanema valimise kord, külavanema õigused, kohustused ja vastutus.

Muuhulgas on külavanema kohustus korraldada küla arengukava arutelusid (§ 4 lg 6), viia vähemalt üks kord aastas läbi Külaseltsi koosolek ja esitada külaelanikele aruanne oma tegevuse kohta (§ 4 lg 10).³

Hüüru külavanemana tegutseb 2000. aastast Arnold Õispuu, kes on olnud piirkonna edendaja ja kogukonna mitme ettevõtmise eestvedaja. Külavanemana arendab ta kogukonna ja Saue valla edukat koostööd. Hüüru küla pikaajalise elanikuna tunneb ta kohalikke olusid ja inimesi, hädas kogukonnaliige saab alati muredega tema poole pöörduda.

Külaselts

Hüüru kogukond asutas Mittetulundusühingu Hüüru Külaselts 2007. aastal eesmärgiga küla, külaelu ja kogukonda arendada. Külaselts edendab Hüüru kogukonna tegevust. Ühingu tegevuse aluseks on MTÜ Hüüru Külaseltsi põhikiri⁴ ja Hüüru Külaseltsi arengukava 2016–2021⁵ ja Saue valla arengukava⁶. 2021. aasta jaanuaris toimunud külaseltsi juhatuse valimiste järel juhib ühingut kolmeliikmeline juhatuse. Seltsis on 32 aktiivset liiget (seisuga jaanuar 2021) ja kaks töötajat. Kord kuus toimub Hüüru Külaseltsi koosolek, mis pakub seltsi- ja kogukonnaliikmetele võimalust olla kaasatud ja aktiivsed panustajad ühiselt otsustatu suhtes.

Hüüru Külaselts on aktiivsete inimeste grupp, kes korraldavad kogukonna tegevusi, kirjutavad projekte; kes on teinud vabatahtlikku tööd, et kogukonnal oleks oma ruum – nad haldavad ja arendavad kogukonnakeskust, milleks on Hüüru mõis. Väljavõte arengukava koostaja-eksperti intervjuudest kogukonna erinevate sihtrühmade esindajatega: „*Austan üldse kõiki neid inimesi, kes siin vabatahtlikult teevad. Just seltsi eestvedamisel on õnnestunud remontida mõis.*“⁷

Seltsi tuumik toimib hästi. Neil on teadmised, kuidas projekte kirjutada, asju korraldada, entusiasm ja initsiatiivikus. Külaseltsi juhatuse on ka selle arengukava koostamise algataja, elluviija ja koordineerija. Külaselts haldab ja arendab pikaajalise kasutuslepingu alusel vallale kuuluvat Hüüru mõisa ja osutab vallale Hüüru raamatukogu teenust.

Väärikate selts Sügiskuld on tegutsenud juba 20 aastat – väärikad korraldavad aktiivselt erinevaid tegevusi (väärikate võimlemine, ekskursioonid, jututoad, erinevate tähtpäevade tähistamine) ja hoiavad heas mõttes üksteisel silma peal. Väljavõte intervjuust: „*Eakad on väga kohusetundlikud, veavad aktiivselt oma ettevõtmisi, nemad ei vanane, neile aeg ei mõju ja neile saab alati loota. Näiteks*

³ Külavanema statuut Saue kohalikus omavalitsuses <https://www.riigiteataja.ee/akt/426022013043>

⁴ <http://www.huuru.ee/wp-content/uploads/2021/02/MTU-Huuru-Kulaseltsi-pohikiri-alates-29.05.2014-p-1.pdf>

⁵ http://www.huuru.ee/wp-content/uploads/2016/05/Lisa_3_Hyyru_kyla_arengukava_2016-2021.pdf

⁶ https://www.riigiteataja.ee/akt/4110/9201/8008/Lisa_1_Saue%20valla%20arengukava.pdf

⁷ Siin ja edaspidi on kõik viited intervjuudele väljavõtted arengukava koostaja-eksperti intervjuudest kogukonna erinevate sihtrühmade esindajatega.

on nad alati esimestena talgutel kohal ja panustamas. Kohati tundub, et nemad on võimsamad kui külaselts.“

Vabatahtlikud päästjad loovad turvatunnet. Väljavõte intervjuust: „Päästekomandol on kord aastaks uksed lahti ja saab käia vaatamas nende masinaid, need on ka sellised vahvad tegelased.“ Vabatahtlikud päästjad tegelevad ka vana tehnika renoveerimise ja tuleohutuse ennetustööga.⁸

Hüürus tegutsevad grupid ja ühingud, mis loovad kogukonnale lisaväärtust

Beebikool – aktiivne ja osalejaterohke. Piirangute (SARS-CoV-2 pandeemiast tingitud) tõttu tegutses beebikool ka Zoomi-keskkonnas. Loob kogukonna väikelastega peredele võimaluse omavahel suhelda ja üksteist toetada.

Loodeteater – Saue valla harrastusnäitlejate trupp, tegutseb Hüüru kogukonnakeskuses 2020. aastast. Teatri tegevus kaasab laiemalt inimesi ka väljastpoolt Hüüru kogukonda. Sihiks on võetud rohkem tegevusi noortele ja lastele: esinemiskoolitused, näitering, töötoad, etendustega lastehommikud.⁹

Laste tantsuring – pakub lastele kodulähedast huvitegevust, liikumistreeningut tantsu kaudu ja esinemisvõimalusi kogukonnakeskuses toimuvatel üritustel.

Saviring lastele ja täiskasvanutele – töötab huvialaringina, aga ühendab ka eri vanuses kogukonnaliikmeid.

Kogukonnas on väga palju erinevate oskuste ja teadmistega hakkajaid inimesi, kelle poole saab vajadusel pöörduda. Väljavõte intervjuust: „On olemas erilised inimesed, keda nende lemmiktegevuste kaudu kaasata (nt inimesed, kes oskavad ehitada, tulevad kohale, tööriided seljas, oma tööriistad kaasas. Seni, kuni mina alles mõtlen, on kruvid juba keeratud. Või kui on vaja midagi suurema autoga ära tuua, siis tead, kelle poole pöörduda. Või teame kedagi, kes küpsetab. Ja tugevusi on rohkelt veel, aga need on alakasutatud hetkel). Kogukonna üks suur tugevus on loengusarjade eestvedaja Viigi. Ühtlasi tuleb Hüüru uusi elanikke aina juurde, inimestel on avatus uuele, positiivne suhtumine kinnisvaraarendusse, mis toob uusi võimalusi. Meil on inimeste mõttes kirevus.“

Kogukonna algatused – traditsioonid, ühistegevus, üksteise toetamine

Hüüru on kokkuhoidev. Inimesed julgevad üksteise käest abi küsida. On olemas usaldus, ülevaade inimeste elust, tervisest ja koduloomadest (vähemasti aktiivil). Kogukonnas tegutsevad erinevad põlvkonnad koos. Kogukonnatunne on olemas, tehakse koostööd.

---

⁸ <https://www.huuru.ee>

⁹ <https://www.facebook.com/loodeteater>

Külaseltsi eestvedamise ja kogukonnahoone kaudu tekib uusi algatusi. Väljavõte intervjuust: „*Kui ühe korra ära käisime, saime teada, et siin ongi tore, siin midagi toimub ja siin saab panustada ise kohal olemisega, ja selts väga hoiab neid peresid, kes tulevad, ja teeb hubaseks selle olemise.*“

Jõulupeod ja lastelaagrid – külaselts korraldab kogukonna kuni kümneaastastele lastele igal aastal jõulupeo, see on olnud väga pikaajaline traditsioon. Selle üritusega väärtustatakse peresid, märgatakse kogukonna lapsi, suuremaid ja väiksemaid peresid.

Jaanipäevad – traditsioon, mis vajab hoogu ja suurt vabatahtlikku panust korraldamisel. On ka vähese huvi, kogukonnakeskuse renoveerimistöode ja eriolukorra tõttu viimastel aastatel korraldamata jäänud, ometi traditsioon, mis kaasab igas vanuses kogukonnaliikmeid.

Hüüru sügislaat – toob kogukonda lisaks kohalikele kaupleva teiste piirkondade käsitöö- ja toidutootjaid. Pikaajaline ja elujõuline traditsioon.

Kogukonnakohvik sündmuste juures – kogukonnaliikmed ise küpsetavad, müüvad kohvikus, mille müügitulu läheb kogukonna heaks.

Mõisatalgud kaks korda aastas – viimastel talgutel on osalenud umbes 60 inimest.

Filmi- ja teatriõhtud, kontserdid ja näitused – toovad kultuurielamused kohapeale.

Emadepäevakontserdid – pikaajaline ja elujõuline traditsioon, mis on kogukonnale oluline.

Huviringi tegevus – täiskasvanute võimlemine, laste tantsutreening, saviringid, käsitöö töötoad erinevate kutsutud juhendajatega, toidutegemise koolitused väga hea sisseseadega mõisaköögis.

Elukestva õppe arendamine – igakuised loengusarjad (nt tervisest, aiandusest, enesearengust, kosmonautikast jne.)

Külaselts korraldab külaseltsi koosolekuid, lisaks on olemas oma koduleht, kaks Facebooki-gruppi, meililist ja infotahvlid.

Asutused ja nendega seotud hooned, ruumid, mis kogukonnale väärtust loovad

Hüüru on eelkõige elumupiirkond, siin ei ole vallakeskust ega ka palju asutusi. Seetõttu on olemasolevad asutused kogukonnaliikmete jaoks väga olulised ning nende tegemistega põimunud.

Suurim asutus on Hüüru mõis, mis küll kuulub omavalitsusele, aga mida haldab tähtajatu lepingu alusel külaselts. Hüüru mõisahoone toimib kogukonnakeskusena, see on andnud kogukonnale ruumi,

kus on hea koguneda ja sündmusi korraldada. Seltsi ja kogukonna viimaste aastate suurimaks unistuseks ja nüüdseks saavutuseks on Hüüru mõisahoone renoveerimine. Mõis on oma uue ilmega inspiratsioonikeskkond. Mõisas tegutsev raamatukogu on andnud võimaluse, et kogukonnakeskusel on külakeskuse juht, kes tegutseb nii raamatukoguhoidja kui ka kogukonnakeskuse kultuurijuhina. Väljavõte intervjuust: „*Ta on kogukonnaliikmetele kogu aeg olemas, annab infot ja aitab.*“ Intervjuudes toodi välja, et 130-aastane raamatukogu on Hüürus ka teatud järjepidevuse hoidja.

Plaanis on hooldekodu ehitus. Harku tee ja Paldiski maantee nurgal asuva kinnistu suhtes korraldas vald hoonestusõiguse konkursi hooldekodu rajamiseks juba 2019. aastal. 25-aastase tähtajaga konkursi võitis Südamekodud OÜ, millel on sarnaseid asutusi veel üle Eesti. Südamekodud OÜ planeerib sellele krundile kuni 200-kohalise üldhooldekodu rajamist, mis on eeldatavasti valmis esimesi elanikke vastu võtma 2023. aastal.

Looduskeskkond kui väärtus kogukonnale

Ilus **mõisapark** on mõnus koht ajaveetmiseks.

Hüürut läbib kaunis jõgi, mis pakub võimalust meeldivalt looduses aega veeta.

Üldiselt puhta ümbruskonnaga piirkond on pigem külalik kui linlik keskkond. Uued arendused toovad samas piirkonnale üha enam linliku pilti, seega on roheluse hoidmine ja arendamine väga oluline. Väljavõte intervjuust: „*Tahaks veel looduskeskkonda disainida – pingid, valgustus, haljastus (kõrged põõsad, lilled), ringis liikumise võimalused, eriti küla tagasoppidega ühendamiseks. Meil on vaja oma nišši otsida. Sellisesse tegevusse saame kaasata kogukonnaliikmed, kes samuti saavad taimi jagada, lilli istutada jne.*“

Hüüru küla on **muinasasula**. Hüürus on **allikakoht**, mida võiks senisest enam esile tõsta.

Kohalik ettevõtlus ja teenused

Hüürus ei ole väga palju ettevõtteid, aga on väga palju ettevõtlikke inimesi, kellega on võimalik välja arendada kogukonna oma ettevõtlust, sh ringmajandust.

Hüürus on

- **Hüüru Veski** – toidukoht, võimalus kala püüda, vaba aja veetmise koht. Ettevõtte omanikud on valmis paigaldama infostendi ja reklaamtaskud kohalike inimeste pakkumistega, näiteks pagaritooted, kohalik mesi jms.
- **Triibu & Liine lastehoid**

- **Hüüru tall**, kus on võimalik ratsutada ja loomadega tegeleda, olemas on teraapiateenus. Pakutakse hobuste hoiuteenust.

Kogukonna liikmete endi teenused ja ettevõtlus

Toimib mitteametlik naabrivalve, kokku neli naabrivalve piirkonda, millest kahes toimib naabrivalve hästi, kuid ülejäänud kahes piirkonnas mitte nii väga.

- **Kohalik pagar** – väljavõte intervjuust: „*Tean, et on üks proua, kes küpsetab väga hästi, täiesti kohviku kvaliteeti. Need on uskumatult head küpsetised, olen temalt mitu korda käinud ostmas, näiteks piparkoogitainas, mis on isetehtud, on fantastiline.*“
- On olemas **lumekoristusteenuse pakkuja**, mille eest maksab vald.
- **Kohalik mesinik** müüb mett.
- On olemas kohalikud **käsitöötegijad**.
- Olemas on **iluteenuste pakkuja**.
- Olemas on **masintikandite tegija**.
- Hüüru elanikud **müüvad interneti kaudu üksteisele kaupa**. Olemas on Facebooki-leht „Ostan-müün Hüürus“.

Ühised kogukonnateenused, mida on vajadusel korraldatud, näiteks kasside-koerte vaksineerimine ja ohtlike jäätmete veoring.

Taristu, sh teed

- **Kergliiklusteed** – väljavõte intervjuust: „*Aga see kergliiklustee pani inimesed rohkem kõndima. Kui enne meie tänaval ei käinud ühtegi võõrast, aga nüüd näeb päris palju inimesi kõndimas. Kui soov on, saab ka kõnniringil inimestega tutvavaks.*“
- Hüüru küla läbib tiheda liiklusega peatee – **Paldiski maantee**.
- **Mänguväljak, jõulinnak, korvpalliväljak**
- **Kogukonna jaoks on hea kogunemiskoht mõisa ees olev muruplats ja lõkkeplats.**
- **Suvilarajoonist on saamas elamurajoon**. Väljavõte intervjuust: „*Natuke kahju, et külapilt võib kaduda ja pigem on linnaline piirkond. Teisalt on see võimalus.*“
Väljavõte intervjuust: „*Tallinn on lähedal, seega kohapeale ei ole kõike vaja, ka Keila, Harku on siinsamas, sealt saab kõik, mis vaja, ja meil ei ole kõike kohapeal endal vaja.*“
- Elanike sooviks on **bussiliikluse tihendamine Hüürus**.

2.2. Arenguvajadused

Vajadused, mis on seotud kogukonna tugevdamise ja suurema kaasatusega; intervjuude ja arengukava seminaride põhjal

- Kogukonna laienemine ja ühtsuse tugevdamine. Kogukonna eestvedajate üks väljakutse on leida sobivaid ja uusi lahendusi kogukonnaliikmete kaasamiseks ning info levitamiseks.
- Koosolekute toimumise info võiks olla avalik, nt Facebooki-lehel. Info korraldamine venekeelsele kogukonnale ja nende kaasamine.
- Info korraldamine üha suurenevas kogukonnas, noored sooviks infot saada otse, mitte vanemate kaudu. Teatud info võiks ehk paberkanalil postkastidesse jõuda. Üks lahendus on see, et igalt tänavalt üks inimene võtab endale kohustuse oma tänava inimestele olulist infot edasi anda.
- Teha tervitus- ja tutvumisõhtuid, näiteks aasta jooksul külla elama asunutega, saata personaalsed kutsed. Uute tegevuste, inimeste tutvustamine, näiteks seltsi kodulehel, Facebooki-lehel.
- Uute eestvedajate kaasamine. Intervjuudest selgus, et on inimesi, kes tahaksid korraldada ja rohkem aidata, näiteks noored. Kogukonnas on võimalik kokku panna valdkondade initsiatiivigruppe. Tuumikul on valmisolek õpetada projektitööd ja kaasata projektides osalema rohkem inimesi. Kogukonna tuumik on väga ühteheidev, teisalt võib see tekitada olukorra, kus uutel inimestel on raske ligi pääseda.

Toetudes kõigile eespool loetletud gruppidele ja eestvedajatele, on võimalik kaasata inimesi tunduvalt laiemalt ning näiteks käivitada uute eestvedajate programm (kasvatada teadlikult uusi tegijaid, algatajaid). Üks laienemisvõimalusi on ka luua initsiatiivigruppe neist, kes praegu aktiivselt kaasatud ei ole, näiteks noored ja vene keele kõnelejad.

- Luua tagasisidesüsteem, näiteks korra poolaastas või aastas saata laiali ankeedid, kus palve avaldada oma ideid tehtu ja tehtava suhtes. Selleks saab kasutada nii kirjavosti kui ka internetipostitusi. See toetab ka praeguste eestvedajate-tuumiku soovi saada kogukonnalt tagasisidet (rahulolu senisega, lisaks konstruktiivsed soovitusel, ettepanekud edaspidiseks).
- Luua oma tunnustamisstrateegia – kaart, meene (tervituseks või ka tänamiseks), ka pisiasjade eest (kes aitas kadunud koera leida või külastas kõige rohkem raamatukogu). See mõte on pärit intervjuudest, kus öeldi, et tunnustust on praegu vähe – oleks vaja mõelda, kuidas praeguseid tegijaid, eestvedajaid, vabatahtlikke, kogukonnaliikmeid rohkem märgata ja tunnustada.
- Nii intervjuudest kui ka seminaridelt jäi kõlama päris palju ideid, milliseid traditsioone veel ellu kutsuda. Arvestades juba toimivaid sündmusi, tasub eestvedajatel kindlasti mõelda, kuidas korraldajate ja osalejate ringi laiendada. Ka eestvedajad rõhutasid, et tegevusi on hetkel palju, ning nende ootus on, et tegevused jääks ka kestma. Osalejad tõid uute mõtetena juurde

sammulugemisvõistluse ja mälumängude ellukutsumise, rohevahetuse korraldamise, küla grillivõistlused, ajalooliste tähtpäevade tähistamise, loengud koos kohviõhtutega. Intervjuudes pakuti välja ka, et mõisas võiksid toimuda joogatunnid ja kokandusklubi. Samuti mainiti intervjuudes, et meie-tunnet saab luua kohvikupäevadega tänavate kaupa. See on hea võimalus kogukonna laiendamiseks ja suhete loomiseks, ühe tänava kohvikupäevade kaudu saavad ülejäänud kogukonnaliikmed tulla ja tutvuda uute inimestega, uue tänavaga.

- Ka visuaalselt saab luua suuremat ühtsust. Väljavõte intervjuust: „*On tore, et mõisa juures oli (tõenäoliselt leiab taas omale koha) ümbruskonna kaart. Kindlasti oleks abiks ka Hiiuru küla kaart, sest tänavaid lisandub, küla laieneb. Ehk mahub sinna ka pisut mõisa ajalugu ja päevakajalist infot oluliste numbritega: elanike arv jne.*“

Vajadused, mis on seotud noorte kaasamisega (nii intervjuudest kui seminaridelt ilmnes selgelt vajadus noortele suunatud tegevusteks – see on sihtgrupp, mis hetkel on jäänud kõrvale).

- Noorte kaasamine korraldustesse on võimalik suvel, koolivaheaegadel. Tasub rääkida koolidega, ehk saab ühendada noorte tegevust kogukonnas ja koolitööd (näiteks koolis kohustuslikud loovtööd võiks teha kogukonna põhjal).
- Info korraldamine noortele, noored soovivad saada infot otse, mitte vanemate kaudu.

Vajadused, mis on seotud kogukonnakeskuse, sh raamatukogu arendamisega

- Nii kogukonnakeskus kui raamatukogu soovivad oma teenuseid laiendada. Potentsiaali on kogukonnakeskusel veel: mõisa pööning ja kelder on hetkel välja ehitamata. Tulevikus võiks kogukonnakeskuse hoones tegutsev Loodeteater end sisse seada välja ehitatud pööningule. Mõisas võiksid olla renditavad äripinnad – võimalus kodukontorist välja saada, äritegevuse edendamise kohapeal, need aitaksid vähendada inimeste kohustuslikku liiklemist kaugel asuvasse töökohta.
- Raamatukogus saab pakkuda erinevaid teenuseid, näiteks printimine, paljundamine; lisaks on kavas heli- ja pildifailide töötlemise teenuse pakkumine.
- Majutuskohtade loomisega oleks näiteks võimalik kogukonnale appi tuua välisvabatahtlikke, kes tooks kogukonda uusi vaatepunkte ja oma teadmistega ka lisaressurssi. Näiteks saab välisvabatahtlikuga korraldada edukalt keeleõpet. Kuna intervjuudest tuli välja ka vajadus senisest enam noortega tegeleda, siis pööning võiks olla ideaalne koht noorte kooskäimiseks, nii on võimalik kaasata noored ka näiteks korrastustöödesse ja pööningu väljaehitamisse.
- 13. mai 2021 kohtumisel pakuti ideena välja koostöötamiskeskus mõisas – eesmärk pakkuda inimestele nii-öelda kontorikohta ja ka erinevaid teenuseid, näiteks massaaž, juuksur, kosmeetik.

Vajadused, mis on seotud ettevõtluse ja teenustega

- Kogukonnaliikmed, sealhulgas noored, soovivad küllasse poodi.
- Kogukonna oma inimeste teenuste ja toodete paremaks esiletoomiseks võiks luua piirkonna teenuste portaali. Kogukonnakeskuses on toimiv käsitöö ja kohalike tootjate müügikapp.
- Lisaks veskile võiks olla ka armas kohvik.
- Osalejad pakkusid välja tööriistade laenutamise teenuse.
- Kuna Hüürus väga palju vabu ruume ei ole, võiks näiteks mõisa mõnes ruumis teenused roteeruda.
- Kogukonnateenused ja -ettevõtlus on kahtlematult üks viis kogukonna vajadusi rahuldada ja vajalikku omatulu teenida. Vaadates kogukonnaliikmete aktiivsust ja oskusi, on mõistlik ehk erinevad tegijad kokku võtta ja ühine teenuste-toodete pakkumine läbi mõelda.
- Selleks, et ka väikeste lastega vanemad saaksid osaleda kogukonna tegemistes, on vajalik lastehoid. Väljavõte intervjuust: „*Kui oleks lapsi võimalik kuhugi lühikeseks ajaks jätta, siis oleks vanematel aega ja võimalusi midagi teha.*“
- Hüürus võiks tekkida töökohti, et inimesed ei peaks sõitma kaugemale tööle, eespool öeldu seda ka võimaldaks. Kogukonnakeskus võiks olla vabade töökohtade vahendaja piirkonnas.

Vajadused, mis on seotud taristuga

- Jõel võiks olla sild, mis võimaldaks ka Vatsla suunal jõge ületada. Lisaks on vaja teha korda jõge ületav jalakäijate sild. Samuti vajab lahendust Paldiski maanteel olev ristmiku ületamine, hetkel on see liiklusohhtlik.
- Kergliiklusteed on loonud palju uusi võimalusi, samas selleks, et kergliiklusteede võrgustiku kogu potentsiaali saaks kasutada, on vaja luua ühendus ka Laagri–Saue kergliiklusteede võrgustikuga. Samuti tuleb tegeleda valgustusega nii kergliiklusteede ääres kui mõisapargis.
- Praegused rajatised on koondunud keskusesse, kuna aga Hüüru piirkond laieneb, on lastele mõeldud rajatise vaja ka erinevatesse kohtadesse külas, samuti puhkekohti ja haljastust.
- Ühtse kogukonna seisukohalt on oluline, et lisaks keskusele leitakse võimalusi mujal piirkonnas luua avalikku ruumi, kus inimesed saaksid koguneda, juttu ajada ja koos midagi teha. Teisalt pakub see võimaluse hakata otsima ka piirkonnast mujalt uusi eestvedajaid, kes võtaks kohapealsete tööde eestvedamise enda kanda.
- Intervjuudes tõstatati laiemalt varemte teema: „*Kohati on silmariivavaid ja ehk ohtlikegi pooleliolevate ehitiste varemeid, näiteks Aiandi teel maasse vajunud ja puudele toetuvad paneelid. Ilmselgelt on tegu eraomandiga, kuid ehk on võimalik ka seal midagi ette võtta.*“

Selle probleemi võiks läbi arutada nii omanikega kui ka vajadusel omavalitsusega. Kogukonnaliikmetele võiks tutvustada programme, kust saab lammutuseks toetust küsida.

- Mõisapark vajab arendust, seal võiks olla avatud loengusaal, laululava. Parki võiks rajada ka seikluspargi, kus perega tore aega veeta. Ühtlasi kõlas mõte, et Hüürus tuleks hoida looduslikku mitmekesisust.
- Küla läbiva jõe kallastele võiks rajada matkarajad. Ka jõgi ise vajab puhastamist, igauks võiks enda hoovi alas jõge puhastada. Kogukonnahoone lähedale jõe äärde võiks rajada jõeterrassi. Lastele ja noortele annaks palju juurde, kui jõel oleks ujumiskoht.
- Arengukava koostamise seminaride ja intervjuude käigus toodi välja vajadus tegeleda haljastusega, ehitatud kergliiklusteed on toredad, aga nende ääres võiks olla enam ilu – lilli, põõsaid, rajada puudealleesid. Mõisa rõdul võiksid olla lilled, samuti küla erinevates kohtades lillekastid. Teede äärde on vaja panna ka prügikastid.
- Ühiselt võiks korda teha ja infotahvliga märkida muinasasula allikakoha.
- Kiviaia tänavale paigaldatud mitteformaalsed prügikonteinerid on inetud. Ühiselt võiks rajada nende ümber sõrestiku. Jäätmekäitlus on nii Eestis kui maailmas väga oluline teema. Kogukond võiks ühiselt korrastada prügikonteinerite ümbruse, samuti tegeleda keskkonnasäästlikkuse ja prügi vähendamise teemadega erinevate ürituste käigus. Oluline on ka ringmajandus, kõik see haakub sooviga, et Hüüru oleks puhas ja kaunis elukoht.

Eespool toodud kogukonnaliikmete mõtted sobivad hästi uute ühistegevuste algatamiseks ja kuna need vajavad laiemat kogukonna kaasamist, siis oleks see hea võimalus teha külas erinevates kohtades talgud, haljastustöid, mis küla ilusamaks muutmisele lisaks liidaks inimesi. Eestis on külakogukonnad läbi aegade oma tegevusi alustanud kodukoha kordategemisest ja just talgupäevadel on alguse saanud paljud uued ideed ja mõtted.

3. Hüüru küla visioon

Hüüru on kaunis, tervist edendav küla. Hüürus on kokkuhoidev ja hooliv kogukond, kus iga kogukonnaliiget märgatakse ja väärtustatakse. Kogukonnakeskuseks on mõis koos kauni mõisapargi ja jõekallastega. Mõnusad puhkealad ja mänguväljakud on erinevates kohtades külas. Hüüru kogukond tegutseb sünergias teiste Hüüru ettevõtete ja ühendustega. Hüürus toimivad oma kultuuritegevus, kogukonna ettevõtlus ja *pop-up*-töökohad. Hüürus on turvaline elukeskkond nii suurtele kui väikestele, ideaalne elukoht peredele.

4. Eesmärgid ja tegevuskava

4.2. Ühtehoidev kogukond

Eesmärgid:

- Iga Hüüru elanik tunneb end kogukonnaliikmena, väärtustatakse ühtset kogukonda, märgatakse ja hoolitakse.
- Kogukonna tegevuses osalevate inimeste arv on suurenenud, kogukonna tegemised on laienenud Hüüru külas kõikjale.

Tegevuskava

Aeg	Tegevus	Möödik	Vastutaja ja kaasatavad osapooled
Aasta läbi	Ühiste traditsioonide hoidmine ja elluviimine Talgud (laieneksid küla erinevatesse paikadesse) Kogukonna laadad Jõulupeod Jaanipäeva tähistamine Emadepäeva tähistamine Uute traditsioonide ellukutsumine, nagu näiteks küla grillivõistlus, kohvikutepäevad tänavate kaupa, loengud koos kohviõhtutega	Toimunud sündmused, laadad ja talgud kaks korda aastas, sündmustel osalevate inimeste arv, talgutele suudetak스 kaasata kokku vähemalt 100 kogukonnaliiget.	Sündmuste korraldamise vastutaja on külaselts, kutsudes kogukonna liikmeid üles vabatahtlikult panustama, samuti kaasates Hüüru ühinguid.
Pidevalt	Kogukonna liikmete-abivajajate märkamise ja vajadusel abistamine	Kogukond on omavahel tuttav, seltsi kodulehel on juhatuse kontaktid, kogukonna liikmed, seltsi juhatus ja töötaja märkab ja edastab infot abivajajatest.	Külavanem koostöös kohalike seltsidega, vajadusel kaasatakse omavalitsus, sotsiaaltöötaja
2021. aasta	Kogukonna laiendamine, uute	Kogukonnaliikmete	Kogukond,

sügis, edasi pidevalt	<p>elanike kaasamine</p> <p>Kord aastas korraldatakse tervitus- ja tutvumisõhtu aasta jooksul piirkonda elama asunutele.</p> <p>Kogukonnaliikmete, uute tulijate tutvustamine kodulehel ja FB-kanalis.</p> <p>Igalt tänavalt leida kontaktisikud, kes on valmis jagama infot oma tänava inimestele kogukonna tegemistest.</p>	kontaktandmebaas suureneb.	külakeskuse juht
2021. aasta sügis, edasi pidevalt	<p>Kogukonna info liikumise korraldamine</p> <p>Külaseltsi koduleht, FB, teadetetahvlid (vaja uuendada) ning vajadusel iga tänava kontaktisiku kaudu, tavapostiga.</p> <p>Info jõudmine venekeelse kogukonnani.</p>	Info jõuab kõikide kogukonnaliikmeteni.	Külaselts, külakeskuse juht
Kord aastas	<p>Kogukonnaliikmete tunnustamine</p> <p>Tunnustuspaketi loomine: tänukaart, meened, tunnustatavate kandidaatide esitamine, tänusündmus.</p>	Inimesed on märgatud ja motiveeritud, tekkinud on uus traditsioon.	Külaselts, külakeskuse juht
	<p>Kogukonna liikmetelt tagasiside kogumine</p> <p>Kord aastas kogutakse ankeedi kaudu inimestelt tagasisidet ideede, tehtu ja tehtava suhtes.</p>	Iga sündmuse järel kokkuvõtte ja kord aastas tervikuna kogukonna tegemiste kohta.	Külaseltsi juhatus, külakeskuse juht

	Seltsi juhtimine , uute eestvedajate koolitamine, Külaseltsi koosolekute korraldamine.	Külaseltsi koosolekud on regulaarsed, info kättesaadav.	Külaseltsi juhatus külakeskuse juht
--	---	---	--

4.2. Kogukonnakeskuse arendamine

Eesmärgid:

- Hüüru kogukonnohoone on maksimaalses kasutuses, sealhulgas on välja ehitatud ja kasutuses hoone pööning ja kelder.
- Raamatukogu on renoveeritud ja kaasaegne (lisaks raamatute laenutamisele on lisandunud uusi teenuseid ja rolle).
- Mõisahoonde koos ümbrusega, sh mõisapargiga, on välja arendatud üheks terviklikuks kogukonnakeskuseks.

Tegevuskava

Aeg	Tegevus	Mõõdik	Vastutaja ja kaasatavad osapooled
2022	Mõisa praeguseks renoveeritud ruumid on maksimaalses kasutuses. Toimuvad kultuuriüritused, huvialaringid, koolitused, loengud ja traditsioonilised üritused jätkuvad.	Kogukonnakeskuses jätkuvad sissetöötatud huvialaringid ja sündmused, uued tegevused on ellu kutsutud, osalejate ja küllastajate arv kasvab.	Külaseltsi juhatus, kõikides vanuserühmades kogukonnaliikmed, külakeskuse juht
2022–2023	Mõisas asuva raamatukogu ruumide renoveerimine, raamatukogu teenuste laiendamine , koostöö tegemine Saue vallavalitsuse ja valla teiste raamatukogudega. Raamatukoguaasta tähistamine	Raamatukogu teenus on jätkusuutlik, küllastajate arv kasvab.	Külaselts, raamatukoguhoidja, koostöös vallavalitsusega

	2022. aastal.		
	Mõisa juurde mõisa tutvustava stendi ja Hüüru küla kaart-stendi paigaldamine.	Hüüru mõis ja küla on sarnaselt teiste valla objektidega korraliku infotahvliga esitletud.	Saue vald, külaselts
2022	Mõisa pargi arendustööd – haljastus.	Õueala moodustab mõisahoonega terviku ja on tihedas kasutuses.	Saue vald, külaselts, külaseltsi juhatus
2024–2025	Mõisa renoveerimisetööde jätkamine, keldri ja pööningu renoveerimisprojektide koostamine, läbirääkimised omavalitsusega võimalike finantsallikate leidmiseks Ühtlasi töötatakse välja pööningu ja keldri kasutusfunktsioonid (ideedena on teatriruumid, noortekeskus, ruumid kogukonna ettevõtluse tarbeks, mõned uued huvialaringid jne).	Korras ruumid, käivitatud ja laiendatud tegevused	Külaselts, külaseltsi juhatus

4.3. Kogukonnaettevõtlus ja teenused

Eesmärgid:

- Kogukonnas tegutsevad mikroettevõtjad saavad tuge ühtse kogukonna ettevõtlusportaali käivitumise kaudu.
- Hüürus on kauplus ja teeninduskeskus.
- Kogukonnakeskuse teenused on mitmekesisestunud ilu- ja terviseteenustega.

Tegevuskava

Aeg	Tegevus	Mõõdikud	Vastutaja
2022	Kogukonna ettevõtlusportaali loomine. Info kogumine kogukonna ettevõtjatest. Ühtse infoportaali loomine Hüüru Külaseltsi kodulehele või eraldi sotsiaalmeediakanalina.	Portaal, kus on piirkonna tegijate info olemas.	Külaselts koostöös kohalike inimeste, ettevõtjatega
2023	Info vahendamine arendustegevuse kohta Kaupluse-teenusekeskuse arendaja toetamine keskuse loomisel Hüürusse.	Hüürus on kauplus ja teenusekeskus.	Keskuse arendaja, selts kui toetaja
2022	Ilu ja terviseteenuste laiendamine kogukonnakeskusesse Teenusepakkujate kaardistamine, läbirääkimiste korraldamine ja kokkulepete sõlmimine keskuses vajalike ilu- ja terviseteenuste pakkumiseks	Kogukonnakeskuses on teatud regulaarsusega võimalik ilu- ja terviseteenuseid kasutada.	Külaselts koostöös ilu- ja terviseteenuse pakkujatega

4.4. Laste- ja noortetegevus

Eesmärgid:

- Hüürus toimib lastele ja noortele suunatud tegevus – loodud on võimalused kokkusaamiseks, välis- ja sise- ning huvitegevusteks.
- Hüürus on oma noortekeskus.

Tegevuskava

Aeg	Tegevus	Mõõdik	Vastutaja, kaasatus
Pidevalt	<p>Lastetegevuste korraldamine</p> <p>Lastelaagrid</p> <p>Lasteringid</p> <p>Tähtpäevade tähistamine</p>	<p>3–4 koolivaheaja lastelaagrit.</p> <p>Seni tegutsenud huvialaringid on aktiivsete osalejatega ja elujõulised, käivitub näitering Loodeteatri eestvedamisel.</p> <p>Jõulupeod lastele, lastekaitsepäeva, 1. septembri tähistamine</p>	<p>Külaseltsi juhatus, külakeskuse juht</p> <p>Huviringide juhid, Loodeteater</p>
2021	<p>Noortele suunatud tegevuste käivitamine – Hüüru noortegrupi moodustamine ja koostöö Saue valla teiste noortekeskustega.</p> <p>Eeltöö Hüüru noortekeskuse loomiseks kogukonnakeskuses, Hüüru noortekeskuse kontseptsiooni kokkupanek ja käivitamine.</p>	<p>Praegused lapsed on kogukonnakeskuse tegevustesse kaasatud ka nooreikka jõudes.</p>	<p>Saue valla noorsootöötajad, külaseltsi juhatus</p>
	<p>Laste- ja noorteväljakute korrastamine, uute rajamine</p> <p>Korvpalliväljaku korrastamine</p> <p>Rulapark</p> <p>Nelja uue puhke- ja mänguala loomine eri kohtadesse Hüürus</p> <p><i>Discgolfi</i> mängimise võimalus, lauatenniselaud</p>	<p>Vajadused ja tegevuste toimumise asukohad on kaardistatud.</p>	<p>Saue vald, külaseltsi juhatus</p>

	Noortele suunatud ühistegevused: kanuumatk, geopeitus, näitering ja kokandus.	Üks noortesündmus kord kvartalis.	Kogukonna noored, huviringide juhid, külakeskuse juht
	Noorte kaasamine kogukonnasündmuste ettevalmistamisesse ja läbiviimisse, eriti vaheaegadel.	Noored on inforingis ja nende ettepanekuid arvestatakse ja toetatakse.	Külaselts, külakeskuse juht

4.5. Taristu arendamine

Eesmärgid:

- Mängu- ja puhkealad on rajatud külas erinevatesse kohtadesse.
- Mängu- ja puhkealad on ühendatud jalgrattateedega. Nende ümbruses on välja arendatud haljastus.
- Mõisaümbruse maastik on kujundatud ja välja ehitatud (see on ka kogukonnakeskuse juures).
- Valgustatud kergliiklusteed vähemalt Harku, Laagri, Kiia, Saue ja Vatslani.
- Prügikonteinerite ümbrus on puhas ja esteetiline, nende ümber on ehitatud sõrestik.
- Muinasala allikakoht on korrastatud ja viidastatud.
- Jõge ületav jalakäijate sild on remonditud.

Tegevuskava

Aeg	Tegevus	Mõõdikud	Vastutaja, kaasatud osapooled
2021 sügis 2021–2027	Kergliiklusteede võrgu arendus Kogukonna kokkulepe ühtses arusaamas kergliiklusteede võrgust. Edasine töö teede haldajate ja arendajatega (valla ja maanteeametiga kogukonna	Kergliiklusteede arendamine jätkub, kergliiklejal on suurem võimalus liikuda erinevate kohtade vahel Hüüru piirkonnas.	Saue vald, külaselts

	soovide elluviimiseks) Teede ja valgustuse planeerimine, rahastuse leidmine, projekteerimine ja rajamine.		
2021–2022	Mängu ja puhkealade rajamine Selgitatakse välja kohad, kuhu oleks võimalik rajada neli uut mängu- ja puhkeala.	Erinevad kohad külas on kasutuses, vabaajaveetmise võimalused piirkonnas on suurenenud.	Saue vald, külaselts
2022–2023	Kokkulepete tegemine valla ja maaomanikega.		
2023–2027	Taotluste koostamine ja esitamine rahastamiseks. Mänguväljakute ja puhkealade rajamine.		
2021	Mõisapargi arendus Mõisa ümbruse maastikuarenduse eelprojekti koostamine.	Kogukonnahoone suurenenud vabaaja veetmise võimalustega moodustab ümbritsevaga terviku.	Saue vald, külaseltsi juhatus
2022–2023	Rahastuse taotlemine ja pargi arendus osade kaupa.		
2022	Prügikonteinerid	Prügi käitlemise asukohad on esteetilised, prügi käitlemise info on selge ja arusaadav.	Saue vald, külaseltsi juhatus
2022	Jalakäijate sild	Sild on remonditud ja turvaline.	Saue vald, külaseltsi juhatus

5. Arengukava elluviimine ja täitmise jälgimine

Arengukava elluviimine

Hüüru küla arengukava elluviimise eest jääb vastutama Hüüru Külaselts, seltsi juhatus kaasab tegevustesse kogukonnas tegutsevaid ühinguid, ettevõtjaid ning teeb koostööd Saue vallavalitsusega ja teiste asutustega, kes on seotud arengukavas toodud eesmärkide saavutamise

Arengukavas esile toodud arenguvajadused on alus edasisele tegevuskavale järgneva arengukava perioodil ja võimalus otsida erinevate fondide projektide taotlusvoore, kuhu projektitaotlusi tegevuste elluviimiseks esitada.

Arengukava täitmise jälgimine

Arengukava elluviimisest annab juhatus külaseltsi koosolekul ülevaate kord aastas, vajadusel viiakse sisse täiendused.

Arengukavas välja toodud tegevuste rahastamine

Hüüru Külaselts esitab jätkuvalt Saue vallale MTÜ-de iga-aastase tegevustoetuse taotluse ja eraldi projektitaotlused talgute ja lastelaagrite korraldamiseks ning investeringutaotluse. Selts otsib erinevate tegevuste elluviimiseks rahastamise võimalusi erinevatest programmide ja fondidest. Kogukonnakeskus on vaja panna tulu teenima, et erinevate projektide omaosalust rahastada. Kogukonna eesmärkide saavutamiseks korraldatakse sügislaadal loterii ja kogukonnakohvik. Seltsi kodulehel on teenuste rubriigis kirjeldatud ja hinnastatud väljarenditav kogukonnavara. Kogukonnohoones on kohalike inimeste toodangu ja käsitöö müügikapp.

Kogukonnakeskuses on võimalus annetuse tegemiseks, näiteks kui ekskursioonigrupid külastavad kogukonnakeskust. Kogukonnaliikmetel on võimalus vabatahtliku tööga erinevaid tegevusi ellu viia ja kogukonnaelu edendada.